

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Лінгвостилістика і поетика (за напрямом дослід.)		
Вид дисципліни	Вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	3 / 90	
Рік навчання	3	3
Семестр	5	5
Кількість змістових модулів з розподілом:	3	3
Обсяг кредитів	3	3
Обсяг годин, в тому числі:	90	90
Аудиторні	24	8
Модульний контроль	6	
Самостійна робота	60	60
Форма семестрового контролю	залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – формування у здобувачів наукового ступеня «доктор філософії» знань з лінгвостилістики та поетики та вмінь їх застосовувати у філологічних дослідженнях.

Завдання:

Розглянути можливості лінгвостилістики та поетологічного аналізу у дослідженнях літературних явищ; ознайомитися з продуктивними у сучасній філології підходами; застосувати ці знання для вирішення дослідницьких завдань здобувача.

Програмні компетентності	Код	Значення компетентності
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до генерування та обґрунтування нових ідей
	ЗК-2	Здатність до пошуку, обробки, систематизації, аналізу та критичної оцінки інформації з різних джерел; критичного мислення; аналізу міждисциплінарних явищ та процесів; реалізації власного аксіологічного та наукового потенціалу.
	ЗК-3	Здатність ефективно застосовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології.
	ЗК-8	Здатність до громадянської та соціальної активності й відповідальності.
	ЗК-9	Усвідомлення суспільної ваги моральних, культурних, наукових цінностей і шляхів їх збереження та примноження.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	ФК-1	СК 1 Засвоєння й осмислення основних наукових концепцій, історії розвитку та сучасного стану філологічних знань, актуальних теоретичних і практичних проблем. Здатність аналізувати філологічні явища з погляду фундаментальних принципів і знань та на основі відповідних загальнонаукових методів..

	ФК-2	Здатність планувати, обґрунтовувати та оцінювати філологічне дослідження та передбачати його результати.
	ФК-3	Здатність збирати дані для філологічного дослідження, науково систематизувати, аналізувати та інтерпретувати філологічні явища.
	ФК-4	Здатність розв'язувати широке коло проблем і завдань у галузі філології з використанням теоретичних та експериментальних методів
	ФК-5	Здатність оперувати ґрунтовними лінгвістичними знаннями, зокрема в сфері лінгвостеміотики, концептології, контрастивної лінгвістики, семантики; застосовувати різні види лінгвістичного аналізу.
	ФК-6	Здатність аналізувати твори різних родів, жанрів, стилів, національних літератур у теоретико-літературних, культурологічних та компаративних аспектах; демонструвати розуміння проблем літературної стилістики, сучасних тенденцій літературознавчої генерики і генології.
	ФК-7	Здатність аналізувати явища української літератури в діахронії та світовому контексті, визначати їхню специфіку, виявляти тенденції їх розвитку.
	ФК-8	Здатність планувати і здійснювати комплексні наукові дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання, зокрема у міждисциплінарних напрямках; планувати, тактично й стратегічно організовувати професійну та науково-інноваційну діяльність у галузі філології; здійснювати проєктну діяльність на засадах лідерства

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті опрацювання змісту навчальної дисципліни здобувач має досягнути таких програмових результатів навчання:

Код	Значення програмного результату
РН-1	Демонструвати: знання в галузі гуманітаристики, зокрема філології: глибоке розуміння ролі науки, освіти і культури в розвитку цивілізації; знання філософії та методології науки; застосування філософських ідей і концепцій у власних дослідженнях; знання структури, форм і методів наукового пізнання, їхньої еволюції, методології наукових досліджень
РН-2	Виявляти глибокі теоретичні знання в обсязі, необхідному для розв'язання професійних і науково-дослідних завдань, зокрема: основних класичних і новітніх філологічних концепцій; фундаментальних праць з обраного напрямку досліджень; змісту теоретичних і прикладних філологічних дисциплін; теоретичних і практичних проблем у галузі дослідження
РН-5	Проводити огляд, критичний аналіз, оцінку й узагальнення наукових концепцій, підходів і поглядів у галузі дослідження; формулювати, обґрунтовувати та захищати власну наукову позицію та концепцію.
РН-7	Складати, обґрунтовувати та оцінювати план і дизайн філологічного дослідження, передбачати його результати; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, наявні літературні дані.
РН-15	Професійно, аргументовано, етично виважено і соціально відповідально пояснювати сутність конкретних філологічних явищ та пов'язаних з ними наукових проблем, висловлювати власну думку щодо них
РН-16	Критично оцінювати наукові філологічні напрями, школи, підходи і методи на основі їх аналізу, порівняння та класифікації

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт		
		Аудиторна:		Самостійна робота
		Лекції	Семинари	
Змістовий модуль 1. Зарубіжні традиції лінгвостилістики				
1. Конференція «Style in language»: ідеї, що змінили лінгвостилістику		2		
2. Лінгвістичні засоби, що забезпечують когезію, виражають модальність, процесуальність в англійській мові		2	2	10
3. Методика аналізу англомовного тексту			2	10
Модульний контроль	2	-	-	-
Разом		4	4	
Змістовий модуль 2 Вітчизняні напрацювання лінгвостилістики				
4. Вітчизняні напрацювання лінгвостилістики: традиції, набутки, перспективи		2		10
5. Лінгвостилістичний аналіз поетичного і прозового тексту українською мовою		2	2	10
Модульний контроль	2			
		4	2	
Модуль 3. Поетологічний аналіз				
6. Поетика художнього твору		2		
7. Основи наратологічного аналізу		2	2	10
8. Поетика жанру		2	2	10
Разом	22	6	4	10
Семестровий контроль	15			
Усього	60	14	10	60

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

Лекція 1.

Конференція «Style in language»: ідеї, що змінили лінгвостилістику
 Античні і Середньовічні традиції стилістики. Стилістика XIX-перш.пол. XX ст. Конференція Стилю в Університеті Індіани. Основні ідеї та дискусії довкола них. Лінгвістичний аналіз як інструмент інтерпретації тексту. Оцінка та інтерпретація якісних та кількісних стилістичних та лінгвістичних даних задля аргументації та судження про літературний дискурс. Лінгвістична, стилістична та наратологічна термінологія для вивчення поетичних, прозових і драматичних текстів

Лекція 2.

Стилістика і рівні мови. Аналіз мовних та стилістичних засобів, які використовує письменник, пов'язані зі змістом та впливом на читача. Стиль як вибір. Характеристики тексту, що сприяють формуванню індивідуального авторського «стилю» та світогляду, зокрема вплив соціального та культурного контексту на творення літературного смислу. Лінгвістичні засоби, що забезпечують когезію, виражають модальність, процесуальність в англійській мові. Особливості поетичного, прозового і драматичного тексту.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Змістовий модуль 2 Вітчизняні напрацювання лінгвостилістики

Лекція 3.

Вітчизняні напрацювання лінгвостилістики: традиції, набутки, перспективи.

Лінгвостилістика у колі сучасних мовних дисциплін. Стилістика художнього тексту: ідеї, дослідники, праці. Погляди О.Потебні. «Образне слово в літературному творі» та «Література як мистецтво слова. Деякі принципи аналізу художньої мови» М.Коцюбинської. «Естетична функція художнього слова» І. Грицютенка, «Фоніка» І. Качуровського.

Лекція 4

Лінгвостилістичний аналіз поетичного і прозового тексту українською мовою

Особливості поетичного мовлення. Метафора і метонімія. Змістотвірні можливості поетичної форми. Фоніка у художньому стилі різних естетичних систем. Ритм і стиль. Ритмізована проза. Наскрізний паралелізм. Граматика оповіді. Драматичне мовлення.

Модуль 3. Поетологічний аналіз

Лекція 5.

Поетика художнього твору

Проблеми поетики у працях українських науковців. «Засади поетки» М.Ласло-Куцюк. «Генерика і архітектоніка» І.Качуровського. Поетика новели у працях Г.Майфета, І.Денисюка, В.Фащенко. Композиційні прийоми поезії, прози, драматургії.

Лекція 6.

Основи наратологічного аналізу

«Тропи і фігури» Ж.Женетта. Методика наратологічного аналізу. Перспектива (наратор/фокалізація). Типології нараторів. Композиційні точки часо-просторової перспективи. Час розповіді. Мовлення у розповіді.

Лекція 7.

Поетика жанру

Жанри як формо-змістова єдність. Міметична і формульна література: новація і дотримання. Плинність жанрових вимог. Композиція і прийоми найпопулярніших жанрів міметичної і формульної літератури.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень аспірантів денної форми навчання

Вид діяльності аспіранта	Максимальна кількість балів за	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	1	2	3	3	3
Відвідування практичних занять	1	2	1	1	1	2	2
Робота на практичному занятті	10	2	20	1	10	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5
Модульний контроль	25	1	25	1	25	1	25
Разом:			57		44		55
Максимальна кількість балів:	146						
Розрахунок коефіцієнта	146: 100=1,46						

Умовою зарахування проходження дисципліни є отримання аспірантом не менше з урахування коефіцієнта 77 балів за результатами всіх видів означених робіт.

6.2. Критерії оцінювання самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
4-5	представлений матеріал повністю або на достатньому рівні розкриває тему, містить додаткові інформативні відомості або пояснення, оформлено за вимогами
2-3	є неточності у викладенні матеріалу, відсутня логічна послідовність, існують недоліки у оформленні
0-1	робота не відповідає вимогам, виконана за іншою темою; матеріал представлено частково, допущені фактичні помилки в змісті роботи

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль проводиться у формі аналізу статті, наданої викладачем. Здобувач має визначити особливості залученого підходу та проаналізувати переваги та недоліки авторського підходу.

Форма подачі: текстовий файл.

Критерії оцінювання модульного контролю

Кількість балів	Критерії оцінювання
22 - 25	Завдання виконано самостійно, логічно, цілісно, структуровано, з авторськими знахідками, оригінальними прикладами
18 - 21	Завдання виконано недостатньо самостійно, з порушеннями логічності, цілісності, структурованості, стандартно, з невеликою часткою авторської індивідуальності
11 - 17	Завдання виконано не логічно, не цілісно, стандартно, без авторської індивідуальності
1 - 10	Завдання виконано не самостійно або не виконано

6.4. Форми семестрового контролю

Семестровий контроль проводиться у формі комплексного іспиту за усіма темами навчальної дисципліни.

Орієнтовний перелік контрольних питань з дисципліни

Лінгвістичний аналіз як інструмент інтерпретації тексту

Характеристики тексту, що сприяють формуванню індивідуального авторського «стилю».

Вплив соціального та культурного контексту на творення літературного смислу.

Лінгвістичні засоби, що забезпечують когезію, виражають модальність, процесуальність в англійській мові.

Ідеї О.Потебні щодо образності художнього твору.

Аналіз художнього тексту у працях М.Коцюбинської.

Система тропів.

Змістові і формальні можливості поетичної форми.

Фоніка поетичного тексту різних естетичних систем.

Наскрізний паралелізм у поезії і прозі.

Проблеми поетики у працях українських науковців

Дослідження поетики М.Ласло-Куцюк.

Дослідження архітектоніки І.Качуровського.

Основні поняття наратології.

Методика наратологічного аналізу

Методика лінгвостилістичного аналізу.

Методика поетикального аналізу.

Жанри як формо-змістова єдність.

6.5 Шкала відповідності оцінок за системою ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Рекомендовані джерела

Основні:

- Введенська Т. Стилістичний аналіз (сучасні зарубіжні методики) / Т. Введенська // Слово і час. – 2001. – № 9. – С. 61–66.
- Коцюбинська М. Образне слово в літературному творі: Питання теорії художніх тропів. — К.: Вид-во АН УРСР, 1959.
- Коцюбинська, М. Література як мистецтво слова. Деякі принципи літературного аналізу художньої мови. – Київ : Наукова думка, 1965.
- Ласло-Куцюк Магдаліна. Вибрані праці. Теорія. Історія літератури. Компаративістика / Р. Радішевський. — К: Талком, 2024.
- Saldívar, R. (1984). *Figural language in the novel : the flowers of speech from Cervantes to Joyce*. Princeton, New Jersey: Princeton University Press.
- Lockyer, J. (1991). *Ordered by words : language and narration in the novels of William Faulkner*. Carbondale: Southern Illinois University Press.
- Paul Simpson. *Stylistics: A Resource Book for Students*. Routledge English Language Introductions. New York: Routledge, 2004

Додаткові:

- Дудик П. С. Методологія, методи й методика стилістики / П. С. Дудик // Стилістика української мови : навч. посібник. – К. : Видавничий центр “Академія”, 2005.
- Єрмоленко С. Я. Методи стилістичних досліджень / С. Я. Єрмоленко // Українська лінгвостилістика ХХ – початку ХХІ ст. : система понять і бібліографічні джерела / за ред. д-ра філол. наук, проф. С. Я. Єрмоленко. – К. : Грамота, 2007.
- Коцюбинська М. Етюди про поезику Шевченка: Літературно-критичний нарис. — К.: Рад. письменник, 1990.
- Клочек Г. Енергія художнього слова. – Кіровоград, Редакційновидавничий відділ КДПУ ім. В. Винниченка, 2007. – 448 с.
- Brink, A. P. (1998). *The novel : language and narrative from Cervantes to Calvino*. Basingstoke, Hampshire [England]: Macmillan Press.
- Culpepper, J., M. Short and P. Verdonk (1988). *Exploring the Language of Drama: From Text to Context*, London: Routledge.
- Simpson, P. (2004). *Stylistics: A Resource Book for Students*, London: Routledge.
- Short, M. and G. Leech (2007). *Style in Fiction: A Linguistic Introduction to English Fictional Prose*, London: Longman.
- Short, M. H. (1986) *Exploring the Language of Poems, Plays and Prose*, Longman.
- Verdonk, P. and J. J. Weber (1996). *Twentieth Century Fiction: from Text to Context*, London: Routledge.